اشكالاتي به تعييين نصف النهار مكه براي كل كره و جواب آنها

(30:16)

شاگرد: ولو قبل از مقارنه بوده؟ اهلال هلال ی ک ثانیه قبل از زوال بوده، شب طولانی است و مثال شب شانزده ساعته هست با اينكه مقارنه نشده مي گويم: دخل الشهر.

شاگرد۲: ی ک لازم بیّن الب طلان دیگر هم دارد. مثال در ونزوئلا دیده باشیم، اما بعد از زوال نصف النهار مکه، آن جا پدیدآمده باشد. الان اگر بخواهیم برچسب بزنیم، چه کار کنیم؟

استاد: شما با این مطالب، غموضی که من بارها گفته ام را نشان می دهید. وقتی شما بخواهید به کره نظم بدهید، وقتی ی ک نصف النهار را میزان قرار دادید، لابدّ است و دیگر تقویم می شود. حالا شما می خواهید از غروب حساب کنید، از نصف شب حساب کنید. برچسبی که می زنید، برچسبی روی شخص ی ک قوس است. نقاطش هم معلوم است. الان شما می فرمایید لحظه اهلال هلال چون خیلی دیر دیده شده، ی ک لحظه قبل از زوال، اهلال هلال شد، کم ترین اهلال هلال طبق مشهور بیست ساعت است. لذا با فرض مشهور جور در نمی آید. ولی طبق کسانی که دوازده ساعت را هم می گویند، این اشکال شما جلوه می کند. یعنی الان دوازده ساعت قبل، چه بسا شب شده بود. به خصوص در زمستان که شب ها طولانی است. غروب شده بود و در وقت غروب هنوز مقارنه نبود. نزدیک مقارنه بود. بعد از غروب مکه تازه مقارنه شد. ولی در این برچسب زنی ما ی ک ضابطه دقیق هندسی جاری است؛ این که ما دو نقطه داریم. نقطه غروب و نقطه طلوع و نقطه مقارنه. در این جا روی حساب تکوینی که ی ک نصف النهار قرار دادیم، هیچ ابهامی نداریم. حتی روی این فرض. آن هایی که بیست ساعت را می گویند هیچ نقضی به آن ها نمی شود. این جا که روی این فرض جلو آمدیم، می گوییم ی ک ساعت ـ وقت ـ غروب شب مکه، برای ماه قبل است. اما نقطه شروع غروب معلوم است و می توانید ادامه بدهید. ی ک راه دیگر هم دارد؛ وقتی شما این نصف النهار را فرض می گیرید، آن را در اعتدال محاسبه کنید. زمستان و تابستان را دخالت ندهید. یعنی گاهی شب ها طولانی است، اما شما همیشه شب را دوازده ساعته در نظر بگیرید. طلوع را دوازده ساعته در نظر بگیرید. قبل از زوال که می گوییم، زوال یعنی نصف زیرش منظور است و نصفش که طلوع و غروب حساب می شود به عنوان شب دیشب.

من اصل ایده را خدمت شما گفتم. حالا ببینیم طبق این برچسب زنی، الان آن ها روی هم می افتد و مشکلی داریم یا نداریم؟

شاگرد: در تصویر مساله شما بیان کردید که لحظه مقارنه و اهلال هلال را می دانیم و می خواهیم از آن لحظه برچسب بزنیم. خب ما ی ک ساعت بعد از زوال می بینیم، برچسب آن لحظه تا غروب مکه چیست؟ شما می گویید این جا برچسب ماه جدید نمی خورد. در صورتی که در تصویر اولیه شما از مساله به این صورت بود که باید از لحظه اهلال هلال برچسب شروع ماه را بزنیم.

استاد: یادتان هست کهٔ برای برچسب زنی سراغ حرکت انتقالی زمین رفتیم؟! گفتم به جای این که در ماه برچسب بزنیم، به حرکت سالیانهٔ زمین برویم و در قوس زمین برچسب بزنیم. می خواستیم برای کره برچسب بزنیم و بگوییم روز اول فروردین این است. بزنیم یک شنبه روز اول فروردین. خب آن جا که می خواستیم برچسب بزنیم، وقتی شما بعد از زوال گرینویچ می دیدید، چه زمانی برچسب می زنید؟ دوازده شب. این فاصله را چه برچسبی می زنید؟

شاگرد: برچسب اسفند می زنیم. در تصویر اولیه می فرمودید این یک واقعهٔ تکوینی است. وقتی هلال طالع شد و به وجود آمد، آن زمان ماه جدید شروع شده است.

استاد: ببینید برچسب ما نگاشت است. تکوینی که نیست. ولذا عرض کردم آن سه خط هایی که می گذاشتیم منطبق نیستند. شما می خواهید از واحدهای حرکت وضعی زمین به دور خودش و شبانه روزی که دارد، بین دو حرکتی که عدد صحیح نیستند، مطابقت کنید. انطباق آن ها به عدد صحیح نیست. یکی بیست و نه روز و دوازده ساعت است، دیگری سیصد و شصت و پنج روز و هشت ساعت است. پس شما این را دارید. اصلا نمی توانید کاریش کنید؛ چون یک چیزی را اول یا آخر دارید. خب این برچسب زنی برای چیست؟ برای این است که شما یک شب و روز تقویمی در این قوس داشته باشید که مبهم نباشد. روشن باشد. بعدش هم می‌خواهید شب لیلهٔ القدر را به عنوان یک شب شخصی با این ضابطه تعیین کنید.

بازبینی #1
ایجاد شده 26 ژانویه 2026 15:37:31 توسط ... .
به روزرسانی شده 26 ژانویه 2026 15:38:28 توسط ... .